

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

UDVARHELYMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET, A SZÉKELYFÖLDI ELSŐ BAROMFITENYÉSZTŐ ÉS MÁS EGYLETEK KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.			FÜSZERKESZTŐK:			SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:		
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:			Dr Gyarmathy Dezső, földbírtokos.			Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.		
Egész évre 10 K, félre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.			Dr Kállay Tamás, Dr Pál Ernő, Dr Viola Sándor, ország. képviselő. ügyvéd. ügyvéd.			Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.		
Telefon			SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülei Sz. Lajos.			M. kir. postatakarékpénztári cheqe-számla 10,489. szám.		
Egy példány 10 fillér.								

A póttartalékosok behívása.

A törvénytelen kormány nyal szemben a nemzeti ellenállás egyik igen hatalmas fegyvere az ujoncmegtagadás joga, melyet a magyar parlament amaz örök emlékeztető június 21-iki ülésen alkalmazott is, megtiltván az ujoncozást és az adószedést s a törvényhatóságoknak az efféle műveleteknél való közreműködést.

A hazafias törvényhatóságok fogamatot is szereznek a országgyűlés parancsának s egymásután határozzák el, hogy az adó és ujoncállítást a törvénytelen kormány nyal megtagadják, sőt még az ujoncozáshoz legszükségesebb adatokat sem bocsátják a kormány nyal nevezett hazaáruló banda rendelkezésére.

Mit tesznek ezzel szemben Fejérváry és cinkostársai?

Ujoncozni nem lehet, mert a hazafias és becsületes törvényhatóságok, alig egy-két százalomra méltó kivétellel, önértéketesen megtagadnak minden közreműködést oly irányu törekvésekkel szemben, melyeknek kifejezett célja a nemzeti erő megbénítása, a nemzeti ellenállás letörése és a magyar alkotmány két sarkalatos biztosítékának megsemmisítése. A törvényhatóságok nem vesznek részt a hadkiegészítésben, már pedig a katonasorozás érvényéhez megkivántatik, hogy a besorozást vegyes, t. i. a törvényhatóság által kiküldött polgári és a katonai hatóságok részéről kirendelt katonai tagokból álló sorozóbizottság teljesítse. Ha a sorozást nem ilyen vegyes bizottság végzi, az érvénytelen és hatálytalan. Jól tudják ezt Fejérváryék s épen ezért nem is folyamodnak ahhoz a módhoz, hogy katonai bizottságokkal soroztassanak. Ezek a bizottságok különben sem működhetnének eredményesen, mert a törvényhatóságok semmiféle adatot nem bocsátának rendelkezésükre.

Az erőszak embereit azonban az első nehézség nem riasztja vissza. Ugy akarják legyőzni az eléjük gördített akadályt, hogy a törvény homályos és kétértelműen magyarázható szavaiba belékapaszkodva, elcsavarják annak valódi rendelkezését és így kerülő uton akarnak hozzájutni ahhoz, amit az országgyűlés

nyíltan megtagadott tőlük. A törvénytelen magyarázza a törvényt! A farkas tanítja a bárányt türelemre és szelidségre!

Van nekünk egy szerencsétlen törvényünk: a véderőről szóló 1889. évi VI. t. c., melynek 5. §-a kimondja, hogy különös körülmények között a közös hadsereg póttartaléka tényleges szolgáltatásra béke idején is behívható.

Hogy mik ezek a különös körülmények, azt a törvény nem mondja meg, de magából a törvény intenciójából és alkotmányunk szelleméből következik, hogy a törvényhozó ily különös körülmények alatt nem azt akarta érteni, midőn az országgyűlés a kormánytól a katonát megtagadta.

Ezt nem is érthette, mert akkor alkotmányunk sarkalatos tételét, a nemzetnek a fegyveres erő fölött való rendelkezési jogát semmisítette volna meg. De a törvényhozás nem is gondolt arra, hogy lehetnek a magyar állam polgárai között oly arcátlan, szennyes jellemű egyének, akik többség nélkül, a nemzet többségének határozott bizalmatlanságával találkozva, minden parlamentáris szabályt félreugva, törvényellenesen kormányon maradjanak és szemérmellen csalfasággal akarják megszerezni azt, a mit a törvényhozás tőlük kifejezetten megtagadott. Ekkora elvetemültségre, a nemzeti önérték és a hazafiság ekkora hiányára a törvényhozás nem számított. Azért nem határozta meg egyenként azokat a különös körülményeket, melyek a póttartalékosok behívását indokolják.

Ily különös körülmények alatt csakis a katonai kiképzés módjában, a fegyverzetben stb. előálló változások tekinthetők, de soha sem a politikai viszonyok és a parlamentben előforduló események. Az, hogy az országgyűlés valamely kormánytól az ujoncokat megtagadja, egyáltalán nem is különös körülmény, mert ahhoz az országgyűlésnek törvényadta joga van, melynek gyakorlására bármely kormány számíthat. És az így keletkezett válságos helyzetből való kibontakozásnak egészen más módja van, mint a póttartalékosok behívása.

Ezt a parlament körében

és nem a hadseregben kell orvosolni. El kell bocsátani azt a kormányt, a melyet a nemzet megbuktatott. Teljesíteni kell a nemzet kívánságát, akkor lesz katona is, pénz is és akkor nem kell a törvény világos félrevarsásával kiegészíteni a katonai létszámot s ezzel belevinni a politikát a hadseregbe.

Minderre azonban Fejérváryék nem gondolnak, az uralkodónak ilyen tanácsot nem adnak, hanem szolgálai készségükben egyik törvényteleniséget a másik után követik el, egyik kudarcot a másik után szenvedik el, míg végre betelik a mértékük és köz meglepedésre szolgáló bukásukkor magukkal rántják a megsemmisülésbe a hyperlojalitásra épített 67-es alapot és a császári akaratból élősködő közösnek nevezett osztrák hadsereget. A minek mielőbbi bekövetkeztét különben szívünkben kívánjuk.

A ki a bűn útjának lejtőjére tévedt, az nem áll meg azon egy gonosz tett elkövetése után, hanem mintegy végzetszerűleg mind mélyebre süllyed a bűn fertőjében. Fejérváryék sem tudtak megállni az első törvényteleniségnél, parlamenti többség nélkül való kineveztetésük-nél, hanem tovább süllyednek a bűn lejtőjén. Törvényellenesen elnapoltatják az országgyűlést, hogy ellenőrzés nélkül követhessék el az alkotmány ellen intézett merényleteiket. A törvény világos tilalma ellenére alkudoznak a külföldi államokkal, jogtalanul megsemmisítik a hazafias vármegyék törvényes határozatait, hogy lehetetlenné tegyék a nemzetnek az állami költségvetés megtagadására vonatkozó joga gyakorlását. Behívják szolgáltatásra a póttartalékosokat.

A postahivatalok tele vannak katonai behívókkal, mert a törvényhatóságok a behívókat nem kézbesítik. Posta útján hívják be tehát a póttartalékosokat, hogy kijátszák a nemzet ujoncmegtagadási jogát. Amily törvénytelen az egész kormány, ép oly törvénytelen ez az intézkedése is. Egyelőre csak határozott időtartamra szól a behívó, mert az állandó szolgálat tételre való behíváshoz királyi parancs kell, de ha majd benn lesznek a kaszárnnyában

azok a szerencsétlen póttartalékosok, akiket a nyári munkából a kenyérkeresés legfőbb idején szőlítottak el, akkor majd gondjuk lesz Fejérváry uréknak arra, hogy bentartsák őket bizonytalan időre és nyomorba döntsének sok ezer családot az országban csak azért, hogy gyűlöletes létüket néhány hónappal meghosszabbítsák és osztrák uraiknak nagyhatalmi hóbortját legyezzessék.

De rosszul számítanak, mert nem ismerik a magyar nemzetet és annak történetét. Nem tudják, hogy a magyar nemzet mindig szép szóval, hangzatos ígéretekkel altatták el, hogy aztán kirabolják, de mindig fölébredt, mikor az osztrák nyomás erősebb kezdett lenni.

A nemzet már fölébredt, de még nyugodt szemlélője az eseményeknek.

Amit eddig tett, az még csak nemtevés volt és máris fűhöz-fához kapkod ijedtében a labanchad.

Hátha még amugy isten igazában szétűt közöttük!

A póttartalékosok behívásának egyéb eredménye nem lesz, mint hogy még jobban elkeseríti a nemzetet. Az elkeseredés pedig szükséges és hasznos, mert az ad nekünk kitartást és a kitartás hozza meg a teljes győzelmet.

Dr Pál Ernő.

A politikai helyzetről.

Bécsi taktika.

Habsburg Ferdinándot és utódait mióta a Mindenható beláthatatlan akarata és Báthori István nádor tizenharmadmagával 1526. évben Magyarország trónjára segítette, jogaikat és az ország érdekével igen gyakran ellentétes hatalmi köreiket a puhák megijesztésével, felhasználásával, az erők megpuhításával, az egyenlenségek felidézésével törekedtek ki-
szélesíteni. Nap nap után ismétlődnek a multak. 38 éven keresztül kormányoztak csak a közelmulthan is az alkalmazkodókkal. Erdemrendekkel, kitüntetésekkel, sok minden hatalmi eszközzel gyarapították az érdemetlenek hadát, altatták el a fel-felébredő önértékét, leszorították a cselekvés teréről az igazakat és megvető kicsinyléssel szólottak róluk. Most, amikor a nemzeti önállóságunkat követelők száma tulsúlyba került, az amitő szó a nagy többséget legkevésbé sem hatja meg, ki-kiszakítanak a történelem lapjaiból egyes részeket, a nemzet elé terjesztik tudás és ismétlés céljából.

Katonák kudarca.

Gritti, az I. Lipót alatti Lobkovitz, Hoher János, Caraffa Antal, Rabutin, Kolonics, Heister, Haynau stb. véres nevek arról győzték meg, hogy ha a nemzet a vezetést kezéből erőszak vagy egyenlenség folytán kiengedte, a sors iszonyu csapásait kellett elszenvednie.

A történelem ezen lapját akarják most is feltüntetni, de mivel a nemzet ez idő szerint erősebb, öntudata fejlettebb, tetteire később, csak szelidebb formában szedik elő. A vérbíró ideje még nem érkezett el, ezért csak a szolgakész igazságügy-miniszter utján rendelték a kolozsvári és marosvásárhelyi kir. ügyészségnek a sürgős eljárást, izgatás címen, három lap ellen, mert egy magyarul vezénylő altiszt ügyében a hadügyminiszternek nem tetszetős módon irtak. A lapok közleményeit rögtön vizsgálat alá vetették, de az ügyészek a felhatalmazást visszaküldötték azzal a kijelentéssel, hogy a vonatkozó cikkeket *izgatás nem foglaltatik*, ennél fogva vád sem emelhető.

A 67-esek tömörülése.

Hir szerint Bánffy a 67-eseket az ő programja alapján törekszik összehozni, még pedig úgy, hogy Tisza István visszavonulna, a néppárt egy része, a szabadelvűek kivétel nélkül, az Andrássy-csoport, végül a horvátok csoportosulva alkotnák a 67-es országgyűlési többséget és maguk a hagnak a 180 tagot számláló függetlenségi pártot.

Bánffy báró ezen hírt merő kombinációnak mondja. Így nyilatkozik: „Arra ne számítsen senki, hogy akár én, akár Andrássy gróf a koalíciót elhagyjuk, mert ez a hatvanhetes alap szempontjából volna a legnagyobb dőreség. Mert mi történnék akkor? A száznyolcvan főnyi függetlenségi párt, a mely most a koalíció által hozzá van kötve a 67-es politikához, még pedig nemcsak a mostani időpontra, hanem a kormányzati működés egész időtartamára is, ez a függetlenségi párt a mi kiválásunk után tüstént felszabadulna ebből a lekötött helyzetéből és csak természetes volna, hogy visszatérne a csorbátlan, a teljes perszonál unió terére.”

De tesz még ezenkívül két érde-

kes kijelentést. Az egyik: ha ő és Andrássy kilépnének a koalícióból, *valóságos katasztrófát zúdítanak a 67-es közjogi alapra. A másik: hogy föltétlenül szükségesnek tartja a 67-esek tömörülését.*

Bánffy nyilatkozatából ítélve, azt véli, hogy ők 67-esek, kormányra jutva, jó formán nem is lesz ellenzék, mert a függetlenségi a koalíció által, a kormányzati működés egész tartamára oda vannak kötve a 67-es politikához. Holott erről csak akkor lehet szó, ha felirat alapján alakul egy új kabinet. De ha Bánffyék a bukott Tiszapárt beolvastásával csinálják az új többségi pártot, a függetlenségi pártnak azonnal ki kell lépjen a koalícióból. Mert vagy a koalíción belül érvényesíti pártunk többségének súlyát, vagy különváltva harcol programjának, az *önálló vámterület és a magyar vezényszó megvalósítása* érdekében. Magát azonban idegen érdekek támogatására felhasználni nem engedi, mert nemcsak multja van, de övé a jövő. *Megy a magyar uton, míg eljut a perszonál unióig, mert az ország boldogulását csak akkor éri el, ha Ausztriától elszakadunk.*

A szocialisták.

A pártok bomlása mindig egyenlenséget szül. Bár Ausztria és a hozzátartozók örömmel nézik a pártbomlásokat, de nem mindig szükséges ehhez a bécsi kéz, az igen gyakran a viszonyok szerint is alakul. Hanem a következőleg leírtaknál a bécsi kéz nyoma elvitáztalan.

A történelem igen sok esetben megtanít, hogy az abszolutizmus a népakarat megghiusítására a demagogiával szövetkezik.

A kormány napról-napra látja végének közeledtét, a nemzeti küzdelem a csőd felé hajlja. Penztára tartalma nap-nap után apad, a nemzetnek a győzelemhez való bizalma pedig emelkedik. Bécs pedig hozzá járul bármihez, csak hogy a magyar nemzet önállóságot és függetlenséget, a melynek legnagyobb biztosítéka a magyar hadsereg ne kelljen elösmernie. Ördögi tervet eszelt ki. Megszerezte a nemzetközi szocialistákat, kik a hirhadt Bokányi Dezső vezetése alatt tisztelegtek Kristóffy belügyér előtt, hajánál fogva elé

rángatják „az általános titkos szavazás kérdését”, úgy nyilatkozva, hogy inkább ez legyen, mint magyar hadsereg. Kristóffy örömmel vonja magához a nemzetközi szocialistákat és általuk hangoztatott elveket vallja a hazára nézve egyedül boldogíthatóknak. Méltó társak: a kormány, mely a militarizmus fenntartásáért keresztül gázol törvényen és alkotmányon, mely meg akarja akadályozni az önálló magyar vámterületet, ezzel az iparnak és iparosnak boldogulását. Magához öleli azon szemét népet, kik nem ösmernek magyar hazát, kik előtt a magyar hadsereg homályos fogalom, a magyar ipar, kereskedelem üres, zagyva dolog, csak egy szent előtte „kenyeret és mulatságot”, kiknek vezérök Bokányi, kinek sokszor szeme közé vágják, hogy a rendőrség fizetett kémje. Kik tüntetnek az alkotmánytörő kormány mellett, melynek nem lehetnek becsületes szándékai, kiktől csak rossz, káros származhatik és tüntetnek a függetlenségi 48-as párt ellen, mely hirdeti a nemzeti önállóság, függetlenség és a legteljesebb népszabadság örök ígeit, küzd ezek érvényesítéséért.

Szerencsére a szocialistáknak van egy része, mely a nevéhez kötött szent eszméket nem viszi a sárba, kik a haza szeretetét összhangzásba tudják hozni az emberiség boldogulásának nagy eszméivel, ezek az „újja szervezettek”, kik a nemzetköziesekkel egy nap tartottak gyűlést, de komédiának bélyegezték a kegyelmes urnak az általános titkos szavazati joggal való kacérkodását és császári kirendeltségnek nyilatkoztatja ezt a kormányt, a Bokányi csapatát pedig „kormányhatóságilag láttamozott császári és királyi szociáldemokraták”-nak.

A közvélemény napirendre tér Bécs és kormánya ilyen törekvései fölött, biztos, kimért lépésekkel halad a nemzet függetlensége és a népszabadság megvalósítása útján.

A választó-polgárok célzatos félrevezetése.

— Iparosok és kereskedők országos népgyűlése. —

Folyó évi július 31-én Budapesten feladott és „Az Országos népgyűlést rendező végrehajtó bizott-

ság” aláírással ellátott nyomtatványok érkeztek Székelyudvarhelyre, a Székelyföld központjába, egyik egyesület címére.

Ezek a nyomtatványok „Igen tisztelt Biró ur!” megszólítással körlevél kíséretében — úgy látszik — megküldettek az ország minden egyes községébe, hogy a jámbor falusi bírák megtévesztve, önkéntelenül is a hazaárulás szégyenletes zsoldjába álljanak.

Nem akar kevesebbet „Az országos népgyűlést rendező végrehajtó bizottság”, minthogy Kossuth Ferenc pártvezér- és a szövetkezett ellenzék vezérő bizottságának elnökéhez „kizárólag választó polgárok” aláírásával oly értelmű kérvényt intézenek, hogy „az immár tarthatatlan, káros és veszedelmes állapotnak, melyben szeretett hazánk évek óta szenved, mielőbb véget vetni méltóztassanak, mivel a nagy bizonytalanságban iparunk, kereskedelmünk, gazdaságunk és hitelünk tönkre megy s így helyzetünk napról-napra rosszabb lesz.”

Nincs okunk kétségbe vonni a vázolt tényeket. Azt azonban határozottan tagadjuk, hogy „me bajoknak Kossuth Ferenc és a függetlenségi, avagy más, a szövetkezett pártok kötelékébe tartozó párt lenne az oka.

Tessék Fejérváry és társaihoz adressálni a kérvényt, vagy Tisza Pista urhoz, akik az osztrák kamarillát informálták s a királynak hazánkat pusztító tanácsokkal szolgáltak. Ezek az urak okozói minden bajnak. Hiszen a nemzet ítéletét semmibe veszik s az ország elsenyvesztéséről tudni nem akarnak.

Addig pedig, míg ilyen irányú mozgalom nem lesz, óva intünk minden választó polgárt s különösen a községek becsületes gondolkozású bíráit, nehogy lépre menjenek s „Az országos népgyűlést rendező végrehajtó bizottság”, avagy más huncutságot magában rejtő kormány zsoldosoknak felüljenek és bármilyen megbízással ellássák.

Hiszen ezek egyebet nem akarnak, minthogy Kossuth Ferenc és a függetlenségi párt s a szövetkezésben levő pártok — álljanak félre és dobják oda Magyarországi jogait ezután is az osztrák kapzsiság zsákmányának.

Aki előtt „A haza minden előtt!”

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

Petőfi-ünnepély.

Virágillattól terhes langy szellő ünnepi hangokat hoz felénk szárnyain. A hangok egy kellemes harmóniába olvadva, besuhannak a sóvár lelkekbe — és hálaimát lopnak az ajkakra: Hát élünk? — Hát azok, kik kezeinket bilincsekbe akarják verni, mégsem érik el céljukat? Mégsem tudják kiölni szívükből a lelkesedés szent tüzet?...

Ime, elnémultak a pártviszályok hangjai, kiegyenlítődtek az ellentétek s a nép, az istenadta nép, mint egyház, egyakaratu hatalmas individuum elhozta virágait, elhozta könnyeit, hogy virágokkal disztse és könnyeivel öntözze meg a szabadság mártírjainak csendes sírjait. Az emlékezet szárnyain visszaszáll a multak homályába, azokba a legendászerű szép időkbe, melyben nagy emberek vittek véghez csodálatos nagy tetteket; visszaszáll, hogy a multak ragyogó napjából egy sugarat lopjon, a mely sugár megárazná a jelent: ezt az örömet, reménytelen jelent. Levetkőzi a hétköznapi szennyes rongyait — és isteni hittal ünnepet ül...

Önkénytelenül is ezek a gondolatok ébredtek fel lelkünkben, a mig ezt az igazán hazafias ünnepélyt, a különböző pártállásuaknak ezt az egyéni érdekektől ment testvéri ölekezését figyelemmel kísértük — és lelkünk felujjongott örömeiben „Nem veszünk el, mert nem akarunk elveszni!” Az ünnepély lefo-

lvása egyébként a következő volt: Julius hó 30-án d. e. 1/2 9 órakor a héjjasfalvi pályaudvaron hazafias tömeg fogadta Dr. Zakariás János országgyűlési képviselőt, kit a rendezőség a nép örömköltésai között az ünnepély első részének színpadára, a héjjasfalvi honvéd-emlékhez vezetett, hol mintegy 200 főnyi néptömeg volt összegyűlekezve. Az ünnepély kezdete 10 órára volt kitűzve és közvetlenül ez előtt a segessvári főispán, Beldi László is megérkezett, mire három ágyulövés adta tudtul, hogy a lélekemelő mozzanat — e hazafias ünnepély kezdetét vette.

A „Hymnus” magasztos hangjai után Kovács József héjjasfalvi ev. ref. lelkész lépett a dobogóra és hazafias szellemtől áthatott imájában megemlékezett a dicső hősről, kiknek nagyon sokat: egy életet köszönhetünk, de mindemellett nem hagyta említetlenül a mostani borus napokat sem és kifejezést adott aggodalmának, mely egyszersmind a nép aggodalma is — és ennek eloszlatására segítségül hívta a menynek urát, a magyarok Istenét. Azután a székelykeresztúri iparosok dalkara énekelt — szépen, számos sikereihez hiven, majd Bihary István segessvári tanfelügyelőségi tollnok tartotta meg ünnepi beszédét. A beszéd mindvégig olyan emelkedett, olyan lelkes volt, hogy abból egy részletet kizsákitni, s azt az olvasó elé tárni, csak az egésznek a rovására menne, de, a ki hallotta, bizonyára nem fogja elfelejteni azt a hazaszeretetet, melyet a szászok közé ékelt kevés számú magyarság táplál, s a melynek e beszéd méltó bizonyossága

volt. Bihary valóban mélyen átérzte a felleges jelen nyomasztó keserűségét, mert éles hangon kél ki a gonosz tanácsadók ellen, kik királyunknak szívét el akarják szakítani a nemzettől, attól a nemzettől, mely ősz uralkodóját mindig bálványozó szeretettel rajongta körül.

Ezután Tellman József tanárjelölt szavalt el maga írta költeményét, nagy tetszést aratva, a mely ítéletünk szerint nem is volt méltatlan hozzá, majd a székelykeresztúri áll. tanítóképző ifjuság dalkara énekelt, melyet a koszorúk letétele követett. Erről szólva, valóban megható látvány volt előttünk, hogy egy alig 12—13 éves gyermek is koszorut tett a hőskí sírjára szép, hosszú hazafias szavalt kíséretében. Jól esett annak bizonyosságára lelmi, hogy a népnek egyszerű, kevésbé tanult, s ugyszólván még a megfontolóképesség hiányában levő gyermekeiben is él a hazaszeretet. És, ha már a gyermekek is ilyenek, akkor bátran nézhetünk a jövő elé, mert „... jönni fog egy jobb kor, mely után buzgó imádság epedez százezrek ajkán!” És ez a kor már közel van. Utolsó pont a Rákóczi-induló volt, mely után a tömeg az ezen alkalomra rendelt szekereken bevonult Fehéregyházára, hol az ünnepély másik része folyt le. Az őrháznál csatlakoztak hozzánk a Segessvárról vonattal jövő ünneplők is. Somogyi alispánnal és Maurer főszolgabíróval élükön, aztán Fehéregyháza közönsége, több más vidékről jött illusztris személy, köztük Haller Lujza grófnő, lánglelkű honleány úgy, hogy a közönség, mely

Héjjasfalván alig kétszáz főből állott, itt már több ezerre szaporodott. Az itt lefolyó ünnepély d. e. fel 12 órakor kezdődött a Hymnusszal, mely után Balázs Imre segessvári lelkész mondott a héjjasfalvihoz hasonló lelkes és magasztos imát. Szavalt Árvai József, énekelt a székelykeresztúri iparosok dalkara s ezután következett az ünnepély fénypontja, Dr. Zakariás János orsz. képviselő beszéde. Annyi vers és felemelő dal hangzott már el, mondá szónok, hogy ő neki nem lehet más feladata, minthogy röviden, prózában méltassa az 56 évvel ezelőtt lejátszódott események történetét. A mai nap nem egy nap ünnepe, hanem ezáltal szinpathizálva ünnepeljük nagyidők történetét Szent István koronájáért és az önálló magyar királyságért. Nagy idők szülte nagy emberekről emlékezünk meg, a kiknek, ha életét vizsgáljuk, lehetetlen, hogy egy közös vonást ne találjunk benne, s ez a közös vonás a hazához való töretlen ragaszkodás; ez a közös vonás eredményezte azt, hogy ezek a hősök — legtöbb esetben hontalanok lettek, vagy elesetek, elpusztultak az eszmék harcában, de győzelmeiket megérezte és érzi most is az utókor. „És a nemzet melynek ilyen harcosai, lantosai voltak, élni fog, s azon a poklok kapui sem vehetnek diadalt soha!” Eseteli egy pár szóval e nagy történetet, majd kimondja, hogy határozott haladást, erősödést lát nemzetünk életében, hiszen mind addig a zsarnokság segítség nélkül győzött az igaz ügyön, e napon idegenek segítségével, s ez hitet nyújt arra, hogy

áll, az hazaáruló csellel nem játszik és ki meri írni nevét.

Ezeket a nyomtatványokat pedig nemcsak a szerzők, de még a nyomtató intézet neve is mély titokban maradt.

Annai bizonyos, hogy Budapesten a IV. ker. adták postára és L. D. F. van a nyomtató cég neveként kis betűkkel oda írva.

Tehát a nyomda is szégyenlette címét reá tenni. Dobjuk mi is — a papirkosárba!

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Podmaniczky Frigyes báró** a fővárosi közmunkák tanácsának elnöke nyugalomba vonult s ez alkalomból a király az első osztályú Lipót-renddel tüntette ki. Podmaniczky helyébe Heltai Ferenc dr. volt képviselőt, vagy Gromon nyug. államtitkárt fogják megválasztani.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pázmány József helybeli kir. főreáliskolai latin-nyelvi rendkívüli tanárt a londoni állami főgimnáziumhoz ideiglenes minőségű rendes tanárnak nevezte ki.

— **Székelyudvarhely város utolsó adószállítása.** Simó Mátyás Székelyudvarhely rendezett tanácsa város adótárnoka július hó 29-én szállította be a városi adóhivatalnál begyűlt ex-lexes adót az állampénztárhoz. A város képviselőtestületének tiltó határozata ugyanis másnap, július 30-án emelkedett jogerőre. Igen érdekes, hogy a múlt év hasonló időszakában 6544 K 68 fillér volt a beszállított adó, míg most csupán 25 K 10 fillér került az állampénztárba. Jövőre adószállítás nem lesz arról, hogy az önként befizetett pénzek miképpen kezeltesse, a képviselőtestület közlekedéséről tartandó közgyűlésén történni intézkedés. Ha az ország minden hazafiasan érző és gondolkodó városa és községe hasonló eredménnyel kezeli az adókat, a Fejérváry kormány kénytelen lesz, minél előbb beadni a kulcsokat.

— **Egy millió ötszáz ezer** koronát tett ki Budapest székesfővárosban az utcák és terek tisztogatása az elmúlt évben. Jövőre 60 ezer koronát

ezután még segítséggel sem győzhet.

Beszédét határtalan lelkesedéssel fogadta az ünneplő közönség, mint tanubizonyosságát annak, hogy a kanóc el van dobva és lángra gyújtott, mely láng a zsarnokságnak lesz elhamvasztója. Utána ifj. Lengyel József jogh. szavalt Petőfinék „Élet vagy halál” c. költeményét. Nagy Elek (v. János) ugyanannak „Egy gondolat bánt engemet” c. költeményét, egy segésvári magyar ifju programmon kívül a „Konduljanak meg a vész harangok” kezdetű költeményét, s az ünnepély a koszorú letételével és a Rákóczi-indulóval véget ért. Ezután a fehéregyházi kastélyban bankett volt, bankett után tánc és az ünneplő tömeg csak az éjjel utáni órákban oszlott szét, magával víve egy nagy nap feledtetlen emlékét, a multak emlékéhez való kegyeletos ragaszkodást, a jelenben érzett hazaszeretetet és a jobb jövőben való bizodalmat. A háromszinű zászló alatt újra, meg újra hűséget esküdött a szent eszmének, s esküjének mintegy nagyobb nyomatékául ha ajkán nem is talált szavakra, de szívében ott szorongott:

S te régi zászló... szél fuvalmán lengő,
Mutatd meg, hogy még erős a magyar!
Borus napokban; felleges időben
Tűz ég szemében, — s alkotni akar...

Ajkaidon, im' újra csendüljön fel
A szent szabadság dicső éneke!...
Ki vezértünk volt — lemosolyog az égből,
S áldást hint ránk: — Petőfi szelleme.

B. Bagossy Kálmán.

nával többet vettek fel a költségvetésben, mert az utcaaprók fizetését javítani fogják.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Bakk József helybeli törvényszéki és Bokor Endre gergyószentmihályi járásbírói irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

— **Nagy népnépzést** rendez az O. M. K. E. székelyföldi kerületének folyó évi augusztus 13-án városunkban tartandó közgyűlése alkalmából a helybeli polgári önképző és segélyező-egylet az ev. ref. kollegium kertjében. Ötszáz korona értékű díjat osztanak ki a különböző versenyek bíráló bizottságai. Lesz versenyfutás, zsákfutás, bakugrás, sulydobás, sulyemelés, kötélhúzás, távolugrás, számár-verseny, pózna-verseny, székely táncverseny, szépségverseny, nemzetközi világposta, tarkaszinpad, cél-lövészet, amerikai borotválás, székely cicézés és fazékdobás, valamint csóvacsapás, tűzijáték. Versenyek között a helybeli zenekar játszik. Confetti- és serpentin-esata, juxbazar. 16 sátorban meg székely házi-ipari cikkek kiállítása történik. S ezeket mindössze 60 fillérért, székelyek 40 fillérért élvezhetik.

— **Országos vásárok.** Folyó hó 1-én Alparél, Egerhát, Felsőhajom, Miklósvár, Nyárádszereda, Oláhsztyörgy községekben voltak országos kirakodó vásárok. Ma (csütörtökön) Alsószopor, Déva, Mezőmehes, Vajdarece; 5-én Magyaros, Oláhlaposhánya; 6-án Prázmár, Vizakna; 7-én Bereck; 8-án Töresvár; 10-én Óradna, Szászregen; 12-én Papole; 13-án Felek (Szebenmegye); 16-án Deés, Gernyeszeg, Harasztkerék, Kendilóna, Sarvaság; 17-én Előpatlak, Mecs; 18-án Drág, Szamosnaggoroszló, Vojla; 19-én Farkasla és Nagyenyed; 20-án Magyarverőmonostor; 21-én Baróth, Csikkozmas, Köszvényes, Küküllővár; 23-án Felvinc, Kiskapus, Sarkány; 24-én Nagykapus, Paszmos, Szászsebes; 25-én Korond, Morgonda, Nagyborosnyó; 27-én Alsóvist, Hátszeg, Keréllőszentpál, Magvarfráta, M.-nagyzsombor; 28-án Marosillye, Sütelmed, Topánfalva, Tövis; 29-én Nagydisznód; 30-án Reszterce, Zalatna; 31-én Alcnai helységekben lesz országos kirakodó vásár, melyeket megelőzőleg van a baromvásár.

Monolog.

Tartja egy elkészített államhivatalnok. El-leste telefonon egyik tudósítónk.

Sajátságosok az emberek. Folyton azt követelik, lépjen a balpártra, holott tudhatják, hogy két ballábal születtem, tehát akarva, nem akarva, mindig balra lépek. Láthatják, hogy mindenhez „balkezzelem”. Éppen ezért a balkezűségemért Tisza-Fejérváry mellőztek a kabinet alakításánál, államtitkárnak sem hívtak meg, sőt mostani állásomról is lemondani készítenek. Pedig, ha a puskaport nem is találtam fel... mert már fel volt találva, ha a rimaszombati csutorát és selmeci pipát nem is fedeztem fel, de jól tudom kevés megerőltetéssel, naponként spanyolviaszt gyárthatnék. Csak ugyan méltánytalanok az emberek, kellő helyet nem biztosítanak számomra, hanem kárpótól az a tudat, hogy halálom után ennél nagyobb előismerésbe fogok részesülni, mert a Mindent tudó és Mindent látó így fog szólani fiának: „Fiam Krisztus, állj tovább és adj jobbnál helyet, mert jön Udvarhelymegye néhai főispánja”.

LEGUJABB.

Az új-párt bajai.

Bartha Miklós a „Magyarország” tegnapi számában élénk színekkel festi az új-párt deési zászlóbontását s abból azt következteti, hogy Bánffy báró Deesen egyedül és kizárólag a 48-as pártot támadta.

Könnyű megérteni — írja Bartha — ezt a taktikát. Az új-párt vezére azzal, hogy koalícióban marad és annak fentartásához ragaszkodik: lekötöni akarja a 48-as pártot a 67-iki intézményekhez. Viszont azzal, hogy az új-pártot, a nép-pártot a disszidens- és szabadelvű-pártokat a koalíció kebelében egyesíteni akarja: a 48-as pártot kívánja izolálni és többségi arányától megfosztani. De ez a taktika hibás. Mert a 48-as párt mindig erősebb lesz, mint a fölnégyelt 67-es párt.

Hangosabb trombitaszóval sohasem indult pártalakulás — mondja máshelyt. Kétkem, hogy Nagykőrös, Kecskemét, Székelyudvarhely, Csikszereda az övék (az új-párté) volna. Ezekből a kerületekből csupán Eötvös, Hock, Szakáts Zoltán, Bartha Ignác tartozik az új-párthoz. A választók 48-asok. Bármiként van, csak tizenhárom vannak.

Végül így szól: A közönség lát, hall, olvas, gondolkozik. Félrevezetni a közönséget tehát nem lehet. Ezért áll az új-párt csak 13 tagból és ezért nem fog szaporodni.

Katona-fogdosás.

A kutyaszorítóba került darabont kormány tértivevényes leveleivel az ország legtöbb helyén kudarcot vallott.

Most már ijesztgetéssel kísérletez. A honvédelmi darabont a hivatalos lapban hirdetményt tesz közzé, a melyben elrendeli, hogy azoknak a póttartalékosoknak behívói, akiket rendes uton nem lehet beidézni, a törvény ellenére — fővárosban a rendőrségnél, vidéken a csendőrlaktanyákban függesztendők ki.

Ezzel célt nem érnek, mert a törvény végrehajtásáról szóló utasítás értelmében a hirdetmény után való behívás sikertelensége esetén csak akkor alkalmazható megtorlás a katonák ellen, ha tartózkodási helyük kipuhatolását a saját mulasztásukkal tették lehetetlenné.

A póttartalékosok azonban polgári hatóságuknál eleget tettek a bejelentési kötelezettségnek. A behívókat a csendőrlaktanyákban tehát hiába függesztik ki, mert azért semmi baj nem érheti azokat a póttartalékosokat, akik rendes behívás híján nem vonulnak be.

Katonai behívások.

A nagykanizsai katonai hatóságok, a 48. gyalogezred és a 20. honvédezred parancsnokságai posta útján való beidézéssel akarta a tartalékosokat behívni. A behívóknak azonban több mint háromnegyed része téves és hiányos címzés miatt visszaérkezett. A katonai hatóságok ennek folytán közvetlenül Nagykanizsa város katonai ügyosztályához fordultak, hogy a katonai nyilvántartási jegyzéket szolgáltatassa ki, a város azonban ezt is megtagadta, mert közvetve sem akart segédkezni a behívásoknál.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. K. B. Az érdekes közleményt megkaptuk. Lap megv. Szives üdvözlét!

H. F. A. K. A lapot küldjük. Jó időtöltést! Mi itthon 33 C. mellett pompásan izzadunk és vígan várjuk a rövid, de velős fürdő leveleket.

V. M. Előbb szolidabb hangon meg kellett volna próbálni ott s ha elutasítást nyer, csak azután itt és ilyen formában.

K. M. F. U. Levelére közelebből levélben válaszolunk.

P. K. S. Megkaptuk, de kissé hosszú. Három lehetett volna belőle. Valahogyan lecsorítottuk, mihelyt lehet.

H. I. K. Megkaptuk. Egyik főszerkesztőnknek van. Azért csak küldjön másikat és prózát is bátran. Alkalmadtán mind közöljük.

Politikai felelős szerkesztő:

Dr. Hinléder Fels Ákos.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társai újságkiadó intézete.

Az udvarhelyvárm. gazdasági egyesülettől.

229—905. szám.

MEGHÍVÓ.

Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület f. évi augusztus hó 8-án d. e. 10 órakor a vármegyei házkistermében rendes választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Egy oly havasi legelő létesítése iránti indítvány tárgyalása, a melyen a vármegye összes növendék szarvasmarhái nyári legeltetést nyernének.

2. Folyó ügyek.

Székelyudvarhely, 1905. júl. 31.

Az elnökség.

303—905. sz.

HIRDETMÉNY.

A székelyudvarhelyi m. kir. állami kő és agyagipari szakiskola felügyelő-bizottsága, a tanulók élelmezésére ezenel zart ajánlati versenytárgyalást hirdet a következő feltételek mellett:

1. A szakiskolánál 45—50 tanuló élelmezéssel látandó el (részletes átlag az igazgatói irodában megtekinthető).

2. Az ételek kiszolgáltatása 1905. évi szeptember hó 1-én kezdődik és tart 11 hónapon keresztül, vagyis július hó 31-ig.

3. Az élelmezési díjak (II. és III. fokú) bélyeges nyugta ellenében, havi utólagos részletekben fizetettek ki.

4. A zárt ajánlatok lepecsételve és az intézet igazgatóságához címezve, legkésőbb folyó évi augusztus hó 16-án d. e. 10 óráig nyújtandók be. Az írásbeli ajánlatban az élelmezés ára fejenként és havonként számokkal és betűkkel pontosan beirandó s az ajánlattevő által aláírandó. A zárt ajánlatához 400 K. (négy száz korona) bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban csatolandó, mely összeg az élelmezés biztosítására, a szerződés aláírásakor 800 (nyolcszáz) koronára lesz kiegészítendő.

5. A versenytárgyalás 1905. évi augusztus hó 16-án délelőtt 10 órakor tartatik meg, az iskola igazgatói irodában, mely alkalommal az élelmezés három egymásutáni évre (vagyis 1908-ig) adatik ki és az e tárgybani szerződés nyomában meg is köttetik. A felügyelő bizottság fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy a pályázók között, az ajánlattevők által meghatározandó árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

6. A főzéshez való helyiséget és takaréktűzhelyet az iskola élelmezőnek rendelkezésére bocsátja. A főzéshez, valamint a szükségelendő konyhai felszerelést élelmező saját költségén köteles beszerezni.

Székelyudvarhelyt, 1905. évi július hóban.

194. 2—2

A szakiskola igazgatósága.

3202—905. tklvi sz.

HIRDETMÉNY.

Bágy község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezenel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t. c., az 1889. évi XXXVIII. t. c. és az 1891. évi XVI. t. c. alapján a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzés helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 15. és 17. §§-ai alapján, ide értve e szakaszoknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §-a a pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891.

évi XVI. t. c. 15. § b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis **1906. évi február hó 5. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtás be, mert az ezen meg nem hosszabbítható zároshatáridő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 16 és 18. §§-ának eseteiben ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII t. c. 5. és 6.

§§-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1906. évi február hó 5. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtás be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe nem vétetik.

3. hogy mindazok, kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, kik az 1. 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által

előbb nyert nyilvankönyvi jogait bármily irányban sértve velük, ide értve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1906. évi február hó 5. napjáig bezárólag nyújtás be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származott bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes

utján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek mindazok a felek, kik a hitelesítő bizottságnak eredi okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatot is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságtól.

Oklánd, 1905. évi július 15-én.

MÁTHÉ,
kir. albiró.

OLCSÓ és jó BUTOR

bevásárlási forrás.

GYARMATHY ISTVÁN
épület- és butorasztalosnál

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt

HIRLAPOK, FOLYÓIRATOK, ZENEMŰVEK

és bármely más irodalmi munkák eredeti áron, minden költség felszámítása nélkül való beszerzését a leggyorsabban és legpontosabban teljesíti

Betegh Pál és Társai könyvkereskedése

Székelyudvarhely.

Ernst György CUKRÁSZDÁJA ÉS KÁVÉHÁZA

Székelyudvarhelyen, Batthyány-tér 5. szám alatt.

Mindennap kitűnő fagylaltok, friss torták, izletes cukrász-sütemények, jeges és tejes kávé kapható.

HERMANN GYÖRGY

FESTŐ ÉS ARANYOZÓ SZÉKELYUDVARHELYEN
KOSSUTH-UTCA 16. SZÁM ALATT

Ajánlom magamat a műfestészet többféle ágában u. m. templom, arckép és díszemléklapok, valamint címtáblák festésére. Fővállalok új templomi berendezéseket régi oltárokat, szószékeket stb. kiújítok, festek és aranyozok, legszebb kivitelben és jutányos áron. Továbbá műkedvelő ifjaknak, kik a festészetben bevezető utmutatást óhajtanak nyerni, oktatást adok óránként egy korona díjért.

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 8 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendelleniségeiben, az epekövek eltakarítását szembetűnően könnyíti, a bélhurut minden nemében, a nyálkás aranyrban, hasszervi dugulásokban, huykó képződéseiben, mézes huyárban, görvél- és mirigydagokban, angolkóros csontlágylás- és sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Hetenkint háromszor friss töltés! — Raktári SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt

Kérem a cégre ügyelni!

A csépeeltető gazdaközönség figyelmébe!

HÁROM KÉSZLET

CSÉPLŐGÉPEMET

ajánlom az igen tisztelt gazdaközönség becses figyelmébe.

CSÉPELTETÉSEKET

bármikor a legkedvezőbb százalék mellett elvállalok. Tisztelettel

Fábián József Székelyudvarhelyt.

Rösler és Gábor vaskereskedése

„Az arany patkóhoz“

Székelyudvarhelyen

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy e napokban Székelykeresztúron, a Kossuth-téren fióközletet nyitottunk.

Ajánljuk jól berendezett vasüzletünkben kapható styriai acélvassal és kőrisfagerendelyvel ellátott miskolci váltókéinket jótállás mellett; mindenféle ekerészeket, legjobb faju acélkapát, kaszát, ásót, lapátot, csákányt, fejszét, 2, 3 és 5 águ acél villát, mindenféle ajtó-, ablak- és butorvasalásokat, acél szerzőmokat, brassói portlandcementet, Hunyadi-vasat, sodrony és kovácsolt szeget, csavarokat stb. minden e szakmába vágó vasárakat legelőnyösebb árban és figyelmes kiszolgálás mellett.

Végül felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét az első rangú gyárakból nagy választékban beszerzett többféle legjobb szerkezetű varrógépraktárunkra, melyek felelősség mellett igen előnyös árban, eselleg részletfizetésre is kaphatók.

A n. é. közönség becses bizalmába ajánlva magunkat s jóindulatu szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Rösler és Gábor Székelyudvarhely

fióközlet Székelykeresztúron.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát férfi és női ruhaszövetekben a legolcsóbtól a legfinomabbig, mindennemű ruházati cikkekben. Kész férfi és iskolás gyermekruhákban.

Férfi és női diszkalapok, cipők és nagy választék fehérneműekben, kitűnő hazai gyártmányu vásznakban, asztalneműekben és butortakarókban, futószőnyegekben, nagy szőnyegekben.

Összes ruhadiszek, nap- és esőernyőkben nagy választék.

Szabó- és kárpitos kellékekben, bluzok és alsószoknyákban állandó nagy raktár.

Legolesőbb árak!

Uti bórondók a legnagyobb választékban.

Szappanok, illatszerek, fog- és ruhakék